

rente er i Udkastet sat til 5 pCt., hvilket stemmer med, hvad der ifølge Købelovens § 38 gælder udenfor Handelskøb.

Paragraffens 1ste Stykke omhandler Forsinkelse med Pengeskyld, der andrager et bestemt, aftalt Beløb. Hvis Skyldneren er forpligtet til at betale uden Paakrav, er der i Almindelighed ingen Grund til, at Morarente først skal svares, efter at Fordringshaveren har givet Skyldneren Paakrav om Betaling af Gælden, og det foreslaas derfor som Hovedregel, at 5 pCt.-Renten skal løbe fra den Dag, Gælden skulde være betalt.

I visse Tilfælde kan denne Regel dog virke for haardt overfor Skyldneren. Dette gælder særlig, hvor Fordringshaveren maa gaa ud fra, at Kravet vil komme Skyldneren uventet. Hvis f. Eks. Fordringshaveren i et Forretningsforhold har Grund til at formode, at Skyldneren har glemt sin Forpligtelse til at betale Gælden til den fastsatte Tid, eller at der foreligger en Misforstaaelse fra Skyldnerens Side, synes det rimeligt at forlange af Fordringshaveren, at han erindrer Skyldneren om Betalingen. Og det samme maa i mere private Forhold gælde, hvor Skyldneren efter Omstændighederne maatte kunne regne med, at Fordringshaveren ikke lagde særlig Vægt paa punktlig Betaling.

Det foreslaas derfor, at en Fordringshaver, der forsømmer at give Skyldneren Paakrav, hvor dette kræves af rimelig Hensyntagen til Skyldneren, ikke skal have Krav paa Morarente, før Paakrav gives. Denne Regel — der kun gælder, hvor det kan bebrejdes Fordringshaveren, at han ikke har mindet Skyldneren om Betalingen, jfr. Ordet „forsømmer“ — er formentlig ikke for ugunstig for Kreditor. Denne kan jo, hvor der er Tvivl, altid sikre sig ved at give Paakrav. Hvis han inden rimelig Tid efter Forfaldsdagen kræver Skyldneren, løber Morarenten fra Handlingstiden, ikke først fra Paakravet.

De omtalte Bestemmelser i Udkastet vilde passe mindre godt paa Tilfælde, hvor det ikke drejer sig om et aftalt Beløb. Her

vil det ofte være tvivlsomt, hvornaar Skyldneren er pligtig at betale, og hvilket Beløb han skal erlægge. For saa vidt angaar saadanne Tilfælde, foreslaas det i Paragraffens 2det Stykke, at Renten i Almindelighed først skal regnes fra Begyndelsen af en af Fordringshaveren indledet Retsforfølgning.

Man har dog anset det for hensigtsmæssigt, hvor særlige Grunde taler derfor, at give Domstolene Ret til efter et frit Skøn at bestemme, fra hvilket Tidspunkt Renten skal regnes, eller at der under Sagen kun skal svares en lavere Rente.

Denne Regel tænkes navnlig anvendt paa Erstatningskrav og lign. Hvis der f. Eks. er Tale om Krav paa Erstatning for en ødelagt Ting og Ejeren enten før eller efter, at han har anlagt Sag mod den for Ødelæggelsen erstatningspligtige, har anskaffet en ny Ting, vil det ofte være naturligt at fastsætte Erstatningen til det Beløb, den nye Ting har kostet, og at beregne Rente af Beløbet fra Anskaffelsestidspunktet. I Tilfælde, hvor det f. Eks. drejer sig om Krav paa Erstatning af Udgifter til Reparation af en beskadiget Ting, bør der kunne tages Hensyn til, hvornaar disse Udgifter skal betales. Og der kan endelig forekomme Tilfælde, hvor Kravet er saa tvivlsomt, at Skyldneren kan have god Grund til at afvente en Retsafgørelse, inden han betaler. I saadanne Tilfælde synes det rimeligt kun at paalægge ham at svare almindelig Bankeller Sparekasserente af det Beløb, der tilkendes Sagsøgeren, eller efter Omstændighederne helt at fritage ham for at svare Rente.

En lignende — om end langt videregaaende — Beføjelse til skønsmæssigt at træffe Afgørelse om Morarenter er efter nugældende engelsk Ret tillagt Domstolene, jfr. Law Reform (Miscellaneous Provisions) Act, 1934 (24 and 25 Geo. V, c. 41) s. 3, hvorefter enhver ordinær Ret i alle Sager om Betaling af Pengeskyld eller Skadeserstatning, hvis den finder det rimeligt, kan bestemme, at der af hele eller en Del af Gælden eller Skadeserstatningen skal